

ERIC VAN LUSTBADER

Robert Ludlumi Jason Bourne'i sari:

BOURNE'I PÄRAND

Inglise keelest tõlkinud Ivar-Anton Karros

Originaali tiitel:
Eric van Lustbader
Robert Ludlum's Jason Bourne in
The Bourne Legacy
St. Martin's Press 2004

Toimetanud Lea Arme
Kujundanud Siiri Timmerman

Copyright © 2004 by The Estate of Robert Ludlum
Kõik õigused kaitstud.
Tõlge eesti keelde © Ivar-Anton Karros ja Tänapäev, 2021
ISBN 978-9916-17-036-6
www.tnp.ee

Trükitud AS Pakett trükikojas

Bobi mälestuseks

PROLOOG

TŠETŠEENI MÄSSULISTE JUHT Halid Murat istus liikumatult kui kivi, kui sõiduk mööda purukspommitatud Groznõi tänavaid veeres. BTR-60BP oli tavaline Vene sõjaväe soomustransportöör ja sellisena ei eristunud nende konvoi kõikidest muudest linnas ringimürisevatest patrullisõidukitest. Kahte ülejäänud masinasse olid end pressinud Murati hambuni relvastatud ihukaitsjad – üks soomuk sõitis otse tema ees, teine järel. Nad olid teel üheksandasse haiglasse, ühte poolest tosinast peidupaigast, mida Murat kasutas, et olla teda jälitavatest Vene jõududest kolm sammu ees.

Viiekümnele lähenev Murat oli kasvatanud tumeda habeme. Vaatamata tüüakale karuhoiakule, põles tema silmis endiselt tõelise võitleja tuli. Talle oli varakult selgeks saanud, et ainus viis valitsemiseks on raudne rusikas. Ta oli viibinud kohal, kui Džohhar Dudajev kehtestas islami šariaadiseaduse, kuid sellest ei olnud kasu. Ta nägi, kuidas puhkesid tapatalgud, kui see kõik algas, kui Tšetšeenias asuvad sõjapealikud, Osama bin Ladeni välismaised liitlased, tungisid Dagestani ning korraldasid Moskvast ja Volgodonskis paarsada inimelu nõudnud pommiplahvatuste seeria. Süüdistades välismaalaste tegudes ebaõiglaselt tšetšeeni terroriste, alustasid venelased Groznõi pommitamist ja muutsid suurema osa linnast varemeteks.

Tšetšeenia pealinna kohal pidevast tahma- ja tuhavoolust häguseks muutunud taeva helk oli sedavõrd tontlik, et tundus lausa radioaktiivne. Kivisel maastikul loitsid kõikjal naftalõkked.

Kui konvoi möödus luukeretaoliseks põlenud hoonest – massiivsest katuseeta ehitisest, mida noolisid vöbisevad leegid –, põrnitses Halid Murat seda tumendatud aknast. Ta kõhatas ja ütles oma asetäitja Hasan Arsenovi poole pöördudes: “Kunagi oli Groznõi koduks armastajatele, kes jalutasid puudega ääristatud puiesteil, emad lükkasid rohelistel väljakutel lapsevankreid. Suur tsirkus oli õhtuti pilgeni täis rõõmsaid naerunägusid ja arhitektid tulid üle ilma Groznõisse

palverännakule, et näha hiilgavaid hooneid, mis muutsid selle üheks maailma kauneimaks linnaks.”

Ta raputas kurvalt pead ja laksas karmilt vastu kintsu. “Allah, Hasan!” hüüatas ta. “Vaata, kuidas venelased on hävitanud kõik, mis oli hea ja kaunis!”

Hasan Arsenov noogutas. Ta oli vilgas ja tarmukas mees, Muratist kümmekond aastat noorem. Endise kahevõistlejana olid tal sündinud sportlase laiad õlad ja kitsad puusad. Kui Muratist sai mässuliste juht, oli ta tema kõrval. Ta osutas Muratile konvoist paremale jäävale söestunud hoonekestale. “Enne sõdu,” ütles ta süngel ilmel, “mil Groznõi oli veel tähtis naftatöötluskeskus, asus seal naftainstituut, kus töötas minu isa. Nüüdseks oleme selle asemel, et ammutada oma puuraukudest tulu, saanud meie õhku ja vett mürgitavad lõkked.”

Purukspommitatud majadest ning raipesööjate – olgu inimeste või loomade – hirmus tühjaks jäänud tänavaist möödudes jäid kaks mässajat vait. Mõne minuti pärast pöördusid nad teineteise poole, silmis valu oma rahva kannatuste pärast. Murat avas suu, et midagi öelda, kuid tardus sõidukit tabavate kuulide eksimatult äratuntavat heli kuuldes. Kulus vaid hetk, et mõista: see on kergerelvade tuli, nende sõiduki paksu soomuse läbistamiseks liiga nõrk. Alati valvas Arsenov küünitab raadio järele.

“Käsin ees ja taga liikuvatel valvuritel vastutuld anda.”

Murat raputas pead. “Ei, Hasan. Mõtle. Me olema maskeerunud Vene sõjaväevormi, sõidame Vene sõjaväe soomukites. Ükskõik, kes meid tulistab, on pigem liitlane kui vaenlane. Enne kui ta maha võtta, peame asjas kindlad olema.”

Ta võttis Arsenovilt raadio ja käskis konvoil peatuda.

“Leitnant Gotšijajev,” ütles ta raadiosse, “saatke oma mehed luurele. Ma tahan teada, kes meid tulistab, kuid ei taha, et nad tapetaks.”

Leitnant Gotšijajev eesmisel sõidukis kogus mehed kokku, käskis neil hargneda soomuskonvoi taha seda katma ning järgnes neile, kibeda külma käes kühmu tõmbudes, kiviprügiga kaetud tänavale.

Leitnant suunas oma mehed käemärkidega pahemale ja paremale kohast, kust lähtus kergerehvade tuli.

Tema mehed olid hästi välja õpetatud, liikusid kiiresti ja vaikselt kivi tagant kõverdunud metallarmatuuridest riida varju ja kükitasid maha, moodustades nii väikese märklaua kui võimalik. Uusi laske enam ei kostnud. Nad söötsid korraga rünnakule, et haarata vastane pihtide vahele, püüda ta lõksu ja hävitada välkkiires risttules.

Hasan Arsenov jälgis keskmisest sõidukist paika, kuhu Gotsšijajev oli oma mehed koondanud, ja ootas tulistamist, mis jäi aga tulemata. Selle asemel ilmusid eemalt leitnant Gotsšijajevi õlad ja pea. Ta vehkis käega kaares edasi-tagasi, andes märku, et ala on turvaliseks muudetud. Selle märguande peale ronis Halid Murat Arsenovist mööda ja astus soomukist välja, sammudes kõhklematult läbi külmunud kivi-kamakate oma meeste poole.

“Halid Murat!” hüüdis Arsenov ärevalt, oma juhile järele sörkides.

Murat sammus häirimatul ilmel madala mureneva kivimüüri poole, mille tagant neid tulistatud oli. Ta heitis pilgu prügihunnikutele, ühel neist lebas vahajas laip, juba ammu riietest ilma jäänud. Roiskumise hais lõi oimetuks isegi eemalt. Arsenov jõudis Halid Muratile järele ja haaras oma tulirelva.

Kui Murat müürini jõudis, seisid mehed mõlemal pool, relvad laskevalmis. Varemete vahel ulgusid ja vingusid rahutud tuuleiilid. Tuhm metalne taevast oli veelgi tumedamaks tõmbunud, hakkas sadama lund. Murati saabastele tekkis kiiresti kerge kirme, helbed takerdusid tema habeme traatjasse segadikku.

“Leitnant Gotsšijajev, kas leidsite ründajad?”

“Jah, isand.”

“Allah on mind juhtinud kõikides asjades, juhib ka selles. Näidake neid mulle.”

“Ainult üks ongi,” vastas Gotsšijajev.

“Üks?” hüüatas Arsenov. “Kes? Kas ta teadis, et me oleme tšetšeenid?”

“Kas sa oled tšetšeen?” küsis vaikne hääl. Seina tagant ilmus

kahvatu nägu – poiss ei olnud vanem kui kümnene. Peas räpane villane müts, kootud kampsun tõmmatud mitme ruudulise särgi peale, jalas paigatud püksid ja paar pragunenud kummisaapaid, mis olid talle ilmselgelt liiga suured, tõenäoliselt tõmmatud jalast sel samal laibal. Kuigi kõigest laps, olid tal täiskasvanu silmad, mis vaatasid kõike kartuse ja umbusuga. Ta seisis, surudes enda vastu lõhkemata Vene raketi karkassi, mille oli korjanud üles arvatavasti leivaraha vastu vahetamiseks – see oli ilmselt kõik, mis tema peret näljast eraldas. Vasakus käes oli tal püstol, parem käsi lõppes randmega. Murat pööras pilgu otsekohe kõrvale, kuid Arsenov jäi seda jõllitama.

“Üks maamiin,” ütles poiss südantlõhestava asjalikkusega, “mille Vene saast oli maha pannud.”

“Allah olgu kiidetud! Milline väike sõdalane!” hüüatas Murat, suunates poisile oma pimestava, relvituks tegeva naeratuse. See oli naeratus, mis tõmbas inimesi tema poole nagu magnet rauapuru. “Tule, tule!” Ta viipas, lahtised peod ülespoole. “Nagu näed, oleme meiegi tšetšeenid nagu sina.”

“Kui te olete samasugused kui mina,” kostis poiss, “siis miks te sõidate Vene soomukitega?”

“Kuidas end siis Vene huntide eest paremini peita, ah?” Murat kisitas silmi ja puhkes naerma, kui nägi poisi käes Gjurzat. “Sul on Vene eriüksuste püstol. Selline vaprus peab saama tasuta, eks?”

Murat kükitas poisi juurde ja küsis tema nime. Kui poiss talle selle ütles, sõnas ta: “Aznor, kas sa tead, kes ma olen? Ma olen Halid Murat ja ka mina tahan vabaneda Vene ikkest. Koos saame sellega hakkama, eks?”

“Ma ei ole kunagi tahtnud tulistada tšetšeeni,” ütles Aznor. Ta osutas vigastatud käega konvoi poole. “Ma arvasin, et see on *zatsistka*.” Poiss pidas silmas oletatavaid mässajaid otsivate Vene sõdurite kohutavaid puhastusoperatsioone. *Zatsistka*’de käigus oli tapetud rohkem kui kaksteist tuhat tšetšeeni, kaks tuhat oli jäänud lihtsalt kadunuks, arvutu hulk oli vigastatud, piinatud, sandistatud ja vägistatud.

“Venelased tapsid mu isa, mu lelled. Olnuks te venelased, tahtnuks ma teid kõiki maha tappa.” Poisi nägu ilmestas raevukramp.

“Usun, et tahtnuks,” lausus Murat pühalikult. Ta koukis taskust mõne rahatähe. Et need allesjäänud käega vastu võtta, pidi poiss pistoli vöö vahele pistma. Nõjatudes poisi poole, ütles Murat saladuslikul sosinal: “Kuula nüüd mind, ma ütlen sulle, kust sa saad oma Gjurzale moona osta, siis oled järgmise *zatsistka* tulekuks valmis.”

“Aitäh.” Aznori nägu valgustas naeratus.

Halid Murat sosistas mõne sõna, astus siis tagasi ja sasis poisi juukseid. “Olgu Allah sinuga, väike sõdalane, kõiges, mis sa ette võtad.”

Tšetšeenide pealik ja ta asetäitja vaatasid, kuidas väike poiss üle kivipuruhunnikute tagasi ukerdas, kaenla all plahvatamata Vene raketi tükid. Seejärel naasid nad oma soomukisse. Vastikusega tõmbas Hasan soomustatud ukse kinni – välismaailma, Aznori maailma vahele. “Kas teid ei tee murelikuks, et saatsite lapse surmale vastu?”

Murat heitis talle pilgu. Lumi tema habemes oli sulanud võbisevateks piiskadeks, andes talle Arsenovi silmis pigem palvust pidava imaami kui sõjapealiku ilme. “Ma andsin sellele *lapsele* – kes peab end toitma ja katma, ja kõige tähtsam, kaitsma oma järelejäänud perekonda nagu täiskasvanu – ma andsin talle lootust, erilise eesmärgi. Lühidalt, ma andsin talle *elu mõtte*.”

Kibedus muutis Arsenovi näo karmiks ja kahvatuks, ta silmis põles kurjakuulutav pilk. “Vene kuulid kisuvad ta ribadeks.”

“Arvad sa seda tõepoolest? Kas see Aznor on rumal või veel hullem, hoolimatu?”

“Ta on vaid laps.”

“Kui seeme on külvatud, tõusevad võrsed ka kõige kiduramast pinnasest. See on alati nii olnud, Hasan. Usk ja vaprus kasvavad ja levivad möödapääsmatult ning varsti saavad sellest poisist kümned, sajad ja tuhanded!”

“Ja kogu selle ajal mõrvatakse, vägistatakse, pekstakse, naljutatakse ja küüditatakse meie rahvast nagu kariloomi. Sellest ei piisa,

Halid Murat. Sellest ei piisa kaugeltki!”

“Nooruse kannatamatus ei ole sind ikka veel jätnud, Hasan.” Ta pigistas oma asemikku õlast. “Olgu, see ei tohiks üllatada, eks?”

Tabanud Murati silmis haletsuse, surus Arsenov lõuapärad kokku ja pööras näo ära. Lumepöörised tantsisid tänaval nagu ekstaatilises tantsus tšetšeeni dervišid. Murat pidas seda oma äsjase teo ja öeldava tähtsuse märgiks. “Usu,” ütles ta pühalikul, summutatud häälel, “Allahhi ja sellesse vaprasse poissi.”

*

Kümme minutit hiljem peatus konvoi üheksanda haigla ees. Arsenov kiikas oma käekella. “Peaaegu õigel ajal,” ütles ta. Oodatava kõne äärmise tähtsuse tõttu sõitsid nad tavalistest julgeolekumeetmetest hoolimata kahekesi samas sõidukis.

Murat kummardus, vajutas nupule ja helikindel vahesein tõusis kohale, eraldades nad soomukijuhist ja neljast ees istuvast ihukaitsjast. Hästi väljaõpetatud, vaatasid nood ainiti läbi kuulikindla tuuleklaasi ettepoole.

“Õelge mulle, Halid, sest käes on tõehetk: millised on teie tingimused?”

Murat tõstis mõistmatuse märgiks oma puhmas kulmud, kuigi see, mida Arsenov mõtles, oli üsna selge. “Tingimused?”

“Halid, kas te ei taha seda, mis on õiguspäraselt meie, mille Allah on meile määranud?”

“Sinus vemmeldab veri, mu sõber, ma tunnen seda liigagi hästi. Oleme võidelnud õlg õla kõrval palju kordi – tapnud koos, me võlg-neme teineteisele oma elu, eks? Nüüd kuula mind. Ma jooksen oma rahva pärast lausa verd. Tema valu täidab mind sellise raevuga, et see minusse vaevu ära mahub. Tead seda ehk paremini kui keegi teine. Kuid ajalugu hoiatab, et inimene peab kartma seda, mida ta kõige rohkem ihkab. Selle ettepaneku tagajärjed ...”

”Mida me kavandanud oleme!”